

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

**АРНАЙЫ ЖӘНЕ ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ДАМУДЫҢ ҰЛТТЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ**

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМА

**Арнайы мектепке дейінгі ұйымдардың, оңалту орталықтарының
тәрбиешілеріне арналған «Арнайы мектепке дейінгі білім беру
ұйымдарында оқу-тәрбие және дамыту процесін ұйымдастыру»
педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыру курстарының
білім беру бағдарламасы**

АЛМАТЫ 2020

1. Жалпы ережелер

1. «Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында оқу-тәрбие және дамыту процесін ұйымдастыру» педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) арнайы мектепке дейінгі ұйымдардың, оңалту орталықтарының тәрбиешілерін оқытуды реттейді.

2. Бағдарлама қазіргі заманғы халықаралық психологиялық-педагогикалық технологиялар мен оқу-тәрбие практикалары негізінде тәрбиешілердің кәсіби құзыреттілігінің деңгейін арттыруға бағытталған.

3. Курстық оқудың ұзақтығы 9 күнді құрайды, олардың әрқайсысы күніне 2 сағаттан 4 сабақты қамтиды (8 академиялық сағат). Сабақтың мазмұны осы бағдарламаның 1 және 2-қосымшаларына сәйкес оқу жоспарында көрсетілген.

2. Глоссарий

4. Курс глоссарийі келесі негізгі ұғымдарды қамтиды:

1) әдістемелік қамтамасыз ету-тиімді оқытуды өткізу үшін қажетті барлық құралдар кешені;

2) мониторинг - латын тілінен аударғанда қадағалау, бақылау және ескерту сияқты функцияларды іске асыруға бағытталған әрекетті жүзеге асыруды білдіретін латын тіліндегі monitor туынды нысаны. Педагогикалық мониторинг - педагогикалық жүйенің қызметі туралы мәліметтерді ұйымдастыру, жинау, өңдеу, сақтау және тарату нысаны. Бұл нысан педагогикалық жүйенің жағдайын бақылауды қамтамасыз етеді және оның дамуын болжауға мүмкіндік береді.

3) білім беру саласы - мектепке дейінгі балалардың физикалық, зияткерлік, адамгершілік, эстетикалық, коммуникативтік және әлеуметтік дамуын қамтамасыз ететін білім, практикалық дағдылар мен біліктер жиынтығын қамтитын білім беру стандартының бір бөлігі;

4) педагогикалық технология - жүйелі санат, оның құрылымдық құраушылары: оқыту мақсаты; оқыту мен тәрбиелеудің мазмұны; педагогикалық өзара іс-қимыл құралдары, Оқыту, тәрбиелеу және ынталандыру құралдары; Оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру; білім алушы және білім алушы білім беру процесінің субъектісі ретінде; қызмет нәтижесі болып табылады;

5) сөйлеу қызметі - пәндік уәжбен, мақсатты түрде сипатталатын қызмет түрі, бірнеше бірізді фазалық бағдардан, жоспарлаудан, сөйлеу жоспарын жүзеге асырудан тұрады (Л. С. Выготский);

6) баламаы қарым-қатынас — бұл адамдарға әдеттегі сөздің көмегімен қанағаттанарлық түсініктеме бере алмаса, оны толықтыратын немесе ауыстыратын қарым-қатынастың барлық тәсілдері;

7) ақпараттық-коммуникативтік технологиялар (АКТ) – бұл оқу процесінде АКТ-құралдарын пайдаланудың психологиялық-педагогикалық негіздерін ескере отырып, әр түрлі нысанда алынатын, өңделетін және

ұсынылатын ассоциативті байланысты ақпарат идеясын одан әрі дамытуды жүзеге асыратын мультимедиялық біріктірілген ортадағы жұмыс технологиясын меңгеру тәсілдері;

8) мінез-құлықты қолданбалы талдау, (англ. Applied behavior analysis, АВА) — бұл адамның мінез-құлқына қоршаған орта факторларының әсерін зерттейтін ғылым саласы;

9) пәндік-дамыту ортасы— бұл баланың дамуы үшін материалдық сипаттағы объектілердің, тәрбиеленушілердің әртүрлі іс-әрекетін қамтамасыз етудің пәндік және әлеуметтік құралдарының жиынтығы.

3. Бағдарламаның тақырыбы

5. Біліктілікті арттыру бағдарламасы келесі тақырыптарды қамтиды:

1) мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен принциптері;

2) арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие және дамыту процесін ұйымдастыру. ТП ҰҒПО оңалту орталығының күндізгі топтары жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тәрбиелеу және оқыту ерекшеліктері;

3) зияттық жеткіліксіздігі бар (ПДТ және АК) балалардың психологиялық-педагогикалық мінездемесі;

4) сенсорлық бұзылыстары бар балалардың психофизикалық даму ерекшеліктері (зағип және нашар еститін балалар);

5) эмоциялық-еріктік бұзылыстары (ЭЕБ) бар балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы;

6) оқу-тәрбие үдерісінде ойын технологияларын қолданудың заманауи тәсілдері; денсаулық сақтау технологиялары;технологиялқ жобалау қызметі;зерттеу технологиясы; ақпараттық- коммуникациялық технологиясы; жеке тұлғаға бағытталған технологиялар; ойын технологиясы;

7) ЗЖАББ және АСБ бар балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы.

8) арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында ұйымдастырылған оқу қызметін жоспарлау. Ойын әдістерін пайдалана отырып топтық (жеке) түзету сабақтарының технологиялық картасын әзірлеуге қойылатын талаптар;

9) баланың педагогпен (тәрбиешімен, логопедпен, арнайы педагогпен) бірлескен қызметке ынталандыру дайындығын арттыру. Мектепке дейінгі балаларда түзету процесінің толыққанды қатысушысының белсенді ұстанымын қалыптастыру;

10) ақпараттық-коммуникативтік технологиялар (АКТ). Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен АКТ қолдану ерекшеліктері;

11) арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында мүмкіндіктері шектеулі балалардың тілін дамыту;

12) қарым-қатынастың балама жүйелері. Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен оқу-тәрбие және дамыту жұмысында ғаламдық оқу PECS әдістемесі мен баламалы қарым-қатынас жүйесін пайдалану;

13) НУМИКОН әдістемесі. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында НУМИКОН әдістемесін қолдану ерекшелігі;

14) Монтессори-педагогикасы. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында Монтессори ортасын ұйымдастыру.

15) бала тұлғасының даму факторы ретіндегі заттық-дамытушы орта.

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

6. Бағдарламаның мақсаты қазіргі заманғы халықаралық психологиялық-педагогикалық технологиялар мен оқу-тәрбие практикалары негізінде тәрбиешілердің кәсіби құзыреттілігінің деңгейін арттыру болып табылады.

7. Бағдарламаның міндеттері:

1) арнайы мектепке дейінгі ұйымдарда тәрбиешінің рөлін түсінуді, жеке және кәсіби өзін-өзі жетілдіруді, маманның кәсіби дамуын қолдауды дамыту;

2) ерте және мектепке дейінгі жаста ерекше білім алу қажеттілігі бар баланың психологиялық-дене даму ерекшеліктері саласында тәрбиешілерде негізгі құзыреттіліктерді қалыптастыру; ерте және мектепке дейінгі жастағы балалар қызметінің қалыптасуы мен даму ерекшеліктері;

3) баланың эмоционалдық әл-ауқатын қолдай отырып, балалардың дамуына, олардың денсаулығын сақтауға және нығайтуға ықпал ететін психологиялық қолайлы және түзету-білім беру ортасын түсінуді дамыту;

4) тәрбиешілерге ерекше білім беру қажеттілігі бар балалардың дене, танымдық және тұлғалық дамуының теориясы мен педагогикалық әдістерін меңгеруге үйрету;

5) мүмкіндігі шектеулі балалардың жеке-түрлік даму ерекшеліктеріне сәйкес ерте және мектепке дейінгі жастағы балалармен білім беру түзету-дамыту жұмыстарын жоспарлау, іске асыру және талдау іскерлігін дамыту;

6) баланың педагогпен бірлескен қызметке ынталандыру дайындығы және одан әрі мектепке дейінгі балада түзету процесіне толық құқықты қатысушының белсенді ұстанымын қалыптастыру туралы түсінігін кеңейту;

7) ойын әдістерін қолдана отырып топтық (жеке) түзету сабақтарының технологиялық картасын әзірлеуге қойылатын талаптармен таныстыру;

8) ата-аналарға (занды өкілдерге) психологиялық-педагогикалық ағарту әдістері мен құралдарын үйрету, түзету-білім беру міндеттерін шешу үшін олармен әріптестік қарым-қатынасты құра білу.

9) ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен түзету-білім беру жұмысын жоспарлау, іске асыру және бағалау үшін қажетті және жеткілікті АКТ-құзыреттіліктерін дамыту.

10) ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті барысында мектеп жасына дейінгі балалармен оқу-тәрбие жұмысында АКТ технологияларын қолданудың заманауи мүмкіндіктерін талқылау.

8. Курс соңында тыңдаушылар:

1) қазіргі тәрбиешінің рөлі мен міндетінің мәнін, арнайы мектепке дейінгі ұйымдардың қызметін ұйымдастыру ерекшеліктерін біледі, жеке

және кәсіби өзін-өзі жетілдірудің маңыздылығын және кәсіби дамуды қолдау қажеттігін біледі;

2) ойын технологияларын қолдану бойынша жұмысты жоспарлай алады, мектепке дейінгі жастағы балаларды оқыту мен тәрбиелеудің әртүрлі әдістерін қолдана отырып топтық (жеке) түзету сабақтарының технологиялық карталарын жасай алады;

3) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психофизикалық даму ерекшеліктерін түсіну, мүмкіндігі шектеулі әрбір баланың жеке-типологиялық даму ерекшеліктеріне сәйкес ерте және мектепке дейінгі жастағы балалармен білім беру түзету-дамыту жұмыстарын Стратегиялық жоспарлау саласында тәрбиешінің негізгі құзыреттіліктерін меңгереді;

4) мүмкіндігі шектеулі балалармен және олардың отбасыларымен оқу-тәрбие және түзету жұмысының заманауи әдістерін, нысандары мен тәсілдерін түсінеді және қолданады;

5) НУМИКОН және Монтессори-педагогика әдісін, қарым-қатынастың баламалы жүйелерін, визуалды ортаны ұйымдастыруды, дамытуды қолдану ерекшеліктерін түсінеді;

6) мүмкіндігі шектеулі балалармен оқу-тәрбие жұмысында АҚ технологияларын қолданудың жалпы айқындамалары мен ерекшеліктерін түсіндіруге қабілетті;

7) мектепке дейінгі жастағы баланың оқу қызметіне дайындығын ынталандыру бойынша тәсілдер мен жаттығуларды меңгерген.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

9. Бағдарлама 5 модульден тұрады: нормативтік-құқықтық, психологиялық- педагогикалық, мазмұндық, технологиялық, вариативтік.

10. Нормативтік-құқықтық модуль:

1) 1-тақырып. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен айқындамалары: мектепке дейінгі қоғамдық тәрбиенің мемлекеттік сипаты, оның ҚР Білім беру жүйесіндегі орны. 2000-2020 жылдар кезеңінде ҚР мектепке дейінгі білім беру жүйесінің нормативтік-құқықтық базасын жаңарту. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің м. а. 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499 "мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын бекіту туралы" бұйрығымен бекітілген ҚР БЖМС 1.001-2018 талдауы - мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14235 тіркелген) (бұдан әрі-үлгілік оқу бағдарламасы), ҚР Үкіметінің "Мектепке дейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы" Қаулысы (2019) және т. б.

11. Психологиялық-педагогикалық модуль:

1) 1-тақырып. Зияттық жеткіліксіздігі бар (ПДТ және АҚ) балалардың психологиялық-педагогикалық мінездемесі: психикалық дамуы бөгелген балалар. ПДТ жіктеу (К. С. Лебединский бойынша). Психикалық даму ерекшеліктері. Ойлаудың, есте сақтаудың, зейіннің және сөйлеудің даму

ерекшеліктері. Бала тұлғасының даму ерекшеліктері. Зияттық бұзылымдары бар балалар. Ақыл-ой кемістігінің негізгі нысандары. Ерте жастағы ақыл-ой кемістігі бар балалардың психикалық процестерінің ерекшеліктері. Ерте жастағы ақыл-ой кемістігі бар балалардың сөйлеу және қарым-қатынас ерекшеліктері. Ақыл-ой кемістігі бар балалардың танымы. Мектеп жасына дейінгі балалардың есі мен назары. Ақыл-есі кем мектепке дейінгі баланың көрнекі-әрекеттік ойлауы. Зияты зақымдалған мектеп жасына дейінгі балалардың ойынының даму ерекшеліктері. Зияты зақымдалған мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу және қарым-қатынас ерекшеліктері. Тұлғаның дамуы;

2) 2-тақырып. Сенсорлық бұзылыстары бар балалардың психикалық-дене даму ерекшеліктері (зағип және нашар еститін балалар): көру, есту және тірек-қимыл аппараты бұзылған балалар. Сенсорлық бұзылымдары бар балалардың психикалық процестерінің ерекшеліктері. Сөйлеу және қарым-қатынас ерекшелігі. Мектеп жасына дейінгі балалардың есі мен назары. Сенсорлық бұзылыстары бар балалардың ойынының даму ерекшеліктері. Тұлғаның дамуы;

3) 3-тақырып. Эмоциялық-еріктік бұзылымдары бар балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы. (АСБ, ЗЖАББ): Аутизм спектрі бұзылымы бар және ЗЖАББ балалар. Аутизм кезіндегі бұзылымның психологиялық құрылымы. АСБ балалардағы сенсорлық бұзылымдардың ерекшеліктері. Сөйлеу және қарым-қатынас дамуының ерекшеліктері. АСБ баланың ойын және баланың танымдық іс-әрекеті. Зейін жетіспеушілігі және аса белсенділік деген не. ЗЖАББ тән үш түр. ЗЖАББ мектеп жасына дейінгі балалардың оқу тәртібін ұйымдастыру ерекшеліктері;

4) 4-тақырып. Баланың жалпы сөйлеу тілінің дамымаған (ЖСТД) балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы: ЖСТД сипаттамасы. Жалпы сөйлеу тілі дамымаған балалардың тілдің құрама бөліктерінің түрлік жағдайын көрсететін сөйлеу дамуының төрт деңгейі; ЖСТД ерекше белгілері. Мектеп жасына дейінгі балалардың еске сақтауы мен зейіні. ЖСТД бар балалардың ойынының даму ерекшеліктері. Тұлғаның дамуы.

12. Мазмұндық модуль:

1-тақырып. 1.Мектепке дейінгі білім берудегі заманауи инновациялық технологиялар: оқу-тәрбие үдерісінде ойын технологияларын қолданудың заманауи тәсілдері; денсаулық сақтау технологиялары;технологиялық жобалау қызметі;зерттеу технологиясы; ақпараттық- коммуникациялық технологиясы; жеке тұлғаға бағытталған технологиялар; ойын технологиясы;Технология дегеніміз не? Педагогикалық технологияның ерекшеліктері.Педагогикалық технологиялардың критерийлері.Мектепке дейінгі білім беруде инновацияны қолдана отырып, оқу-ағарту қызметін ұйымдастырудың әдістері мен тәсілдері.

2) 2-тақырып. Баланың педагогпен бірлескен қызметке уәждемелік дайындығын арттыру. Мектепке дейінгі балаларда түзету процесінің толыққанды қатысушысының белсенді ұстанымын қалыптастыру: баланың

тұлғасын қалыптастырудағы ынталандыру саласының маңызы. Оқуға ынталандырудың екі тобы. Баланың ынтасының функциялары. Баланы ынталандыру дайындығының сипаттамасы. Балалардың шешім қабылдауы үшін жағдай жасау, өз сезімдері мен ойларын білдіру, балалардың бастамашылығы мен дербестігіне қолдау көрсету. Мектеп жасына дейінгі баланың оқуға ынталануын қалыптастыру және қолдау бойынша ұсыныстар. Мектепке дейінгі жастағы балалардың оқуға ынталануын қалыптастырудың психологиялық-педагогикалық тәсілдерін қолдану;

3) 3-тақырып. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие және дамыту процесін ұйымдастыру. ТП ҰҒПО оңалту орталығының күндізгі келу топтары жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тәрбиелеу және оқыту ерекшеліктері: мектепке дейінгі ұйымдардағы оқу-тәрбие процесінің мақсаты мен міндеттері. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие және дамыту процесін ұйымдастыруға қойылатын талаптар. Тәрбие-білім беру процесін дамытудағы инновациялық-қарқынды тәсіл. Педагогтар мен тәрбиешілердің міндеті. ТП ҰҒПО күндізгі келу эксперименттік топтардың міндеттері. Әр баланың білім қажеттіліктерін ескере отырып, түзету процесін жекелендіру. Оқу – тәрбие процесінде құрылымдық оқытуда АВА-терапияны қолдану. Көрнекі кесте, оның түрлері. Оқыту процесінің құрама бөліктері;

4) 4-тақырып. Қарым-қатынастың балама жүйелері. Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен оқу-тәрбие және дамыту жұмысында PECS ғаламдық оқу әдістемесі мен баламалы қарым-қатынас жүйесін пайдалану: қосымша және баламалы қарым-қатынастың отандық және шетелдік жүйелеріне шолу. Пайдаланылатын құралдарға байланысты қарым-қатынас түрлері. PECS карточкаларымен алмасу жүйесі, Макатон жүйесінің элементтері, PECS немесе Макатон жүйелеріне сәйкес әзірленген интерактивті қосымшалар, Блисс жүйесі, жаһандық оқуды оқыту жүйесі, Л. Б. Баряева, Е. Т. Логинованың "Мен сөйлеймін!" пиктограммаларымен оқулықтар жинағы. Карточка алмасу көмегімен қарым-қатынас жүйесінің тиімділігі. Оқытуды құру айқындамалары;

5) 5-тақырып. НУМИКОН әдістемесі. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында НУМИКОН әдістемесін қолдану ерекшелігі. "Нумикон" мультисенсорлы материал, жұмыстың кезең-кезеңімен барысы. Топ сабақтарында Нумиконды пайдалану. Математикалық түсініктерді қалыптастырудың дәстүрлі бағдарламасына Нумиконмен жұмысты қосу тәртібі. Ата-аналарды әдістемелік қолдау. Даун синдромы бар балалармен жұмыс істегенде Нумикон құралын қолдану ерекшеліктері;

6) 6-тақырып. Монтессори-педагогика. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында Монтессори ортасын ұйымдастыру: қазіргі мектепке дейінгі білім берудегі Монтессори педагогикалық жүйесінің ерекшеліктері. М. Монтессори жүйесінің даму тарихы. М. Монтессори педагогикалық жүйесінің негізгі идеялары. М. Монтессори педагогикалық жүйесінің негізгі сәттері. Психологиялық айқындамалар.

7) 7-тақырып. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында мүмкіндіктері шектеулі балалардың тілін дамыту: мектепке дейінгі жастағы балалардың тіл дамуының ерекшеліктері. Тіл дамыту жұмысының міндеттері, мазмұны және әдістері. Байланысты сөйлеуді дамыту әдістемесі. Сөздік жұмыстың міндеттері мен мазмұны. Тілдің грамматикалық жағын қалыптастырудың міндеттері мен мазмұны. Сөйлеудің дыбыстық мәдениетін тәрбиелеу. Балабақшада кітаппен жұмыс істеу әдістемесі. Тіл дамыту жұмыстарын жоспарлау және есепке алу.

13.Технологиялық модуль:

1) 1-тақырып. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында ұйымдастырылған оқу қызметін жоспарлау. Ойын әдістерін пайдалана отырып топтық (жеке) түзету сабақтарының технологиялық картасын әзірлеуге қойылатын талаптар. Ұйымдастырылған оқу қызметінің технологиялық картасының сызбасы мен құрылымы: жас тобы, білім беру саласы, сабақ түрі, тақырыбы, мақсаты, міндеттері, жоспарланған білім беру нәтижелері, қолданылатын технологиялар, пәндік-кеңістіктік ортаны дамыту. Топтық сабақтарды жоспарлау және өткізу, педагог дәптері бойынша жұмыс. Жеке жұмыстың негізгі бағыттары мен мазмұны. Топтық сабақтар мен оқу қызметін ұйымдастыру фрагменттерін талдау. Құжаттаманы ресімдеу. Топтық сабақтардың конспектілерін құрастыру және оларды талдау.

2) 2-тақырып. Пәндік-дамытушы орта бала тұлғасының даму факторы ретінде әрекет етеді. Баланың білім беру және тәрбиелеу үдерісіндегі пәндік-дамыту ортасының рөлі. Өртүрлі педагогикалық жүйелердегі пәндік-дамытушылық ортаны ұйымдастыру принциптері. Пәндік-дамытушы ортаға қойылатын талаптар. Пәндік-дамытушы ортаны аймақтарға бөлу.

14. Нұсқалық модуль:

1) 1-тақырып. Ақпараттық-коммуникативтік технологиялар. Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен АКТ қолдану ерекшеліктері. Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінде ақпараттық компьютерлік технологияларды қолдану. Жаңа материалды оқуға тәрбиеленушілердің ынтасын арттыру. Танымдық іс-әрекетті белсендіру. Баланың ойлау және шығармашылық қабілеттерін дамыту. "Таным" және "Қарым-қатынас"білім беру саласында интерактивті компьютерлік дамыту бағдарламаларын зерттеу және сынау.

15. Нұсқалық модульдің тақырыптарын тыңдаушылар кіріс сауалнамасы барысында анықтайды.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

16. Біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру тәртібі:

1) Бағдарламаның 1-қосымшасында көрсетілген күндізгі оқу тәртібінде курстың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес күндізгі оқу нысаны. Күндізгі курстардың ұзақтығы 72 сағатты құрайды. Күндізгі бір апталық курстарды ұйымдастыру кезінде сағат саны екі есеге қысқарады, сабақтардың тақырыптары мен өткізілу түрі өзгеріссіз қалады;

2) Бағдарламаның 2-қосымшасында көрсетілген курстың оқу -

тақырыптық жоспарына сәйкес аралас оқыту; аралас оқыту үш кезеңді қамтиды: күндізгі – 16 сағат, қашықтықтан - 8 сағат, өз бетінше-48 сағат. Күндізгі оқу курстың соңғы күнінде өткізіледі.

17. Білім беру үдерісі оқытудың интерактивті түрлері мен әдістерін қамтиды: дәріс, семинар, топтарда және жұптарда практикалық жұмыс, топтарда тренинг, мастер-класс, конференция, дөңгелек үстел, дәріс үзінділерін көрсету, кейстер әдісі, сұрақтарды бірлесіп шешу, сондай-ақ вебинар, онлайн-дәріс, онлайн-кеңес беру және аралас оқыту режимінде курс үшін тыңдаушыны өздігінен оқыту.

18. Педагогтардың бағдарлама мазмұнын түсіну деңгейін арттыру үшін: топтарда жұмысты одан әрі талқылау және рефлексия арқылы кеңінен пайдалану; құжаттамамен жұмыс істеу; шағын топтарда теорияның негізгі мәселелерін талқылау, кейіннен ұжымдық жұмыстарды таныстыру қарастырылған.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

19. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:

1) арнайы мектепке дейінгі ұйымдардың, оңалту орталықтарының тәрбиешілеріне арналған біліктілікті арттыру курстарының бағдарламасы;

2) оқу-тәрбие үрдісін талдау үшін таныстырулар мен үлестірімелі материалдар;

3) ұйымдастырылған оқу қызметінің технологиялық карталарының үлгілері;

4) сауалнама парақтары, бақылау және өзіндік жұмыстар.

5) бақылау жұмысы;

6) тест тапсырмалары;

7) кері байланыс сауалнамасы.

8. Оқыту нәтижелерін бағалау

20. Тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында: өзіндік жұмыс, экспресс-сұрау, дәріс материалының үзінділерін таныстыру, қорытынды тестілеу, сондай-ақ аралас оқыту режимінде курс үшін аралық тестілеу өткізіледі.

21. Тәрбиешілердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау нәтижелері бойынша, сондай-ақ курстардан өту барысында практикалық жұмысқа қатысу бойынша жүзеге асырылады.

22. Тыңдаушыларды курстан кейінгі қолдау біліктілікті арттыру курстарын аяқталғаннан кейін үш жыл ішінде қашықтықтан консультациялар (электрондық пошта, ұяды байланыс, әлеуметтік желілер арқылы) онлайн форумдар, тәжірибе алмасу түрінде жүзеге асырылады.

23. Оқыушы курсты аяқтағаннан кейінгі бірінші күнтізбелік жыл ішінде курс тақырыбы бойынша үш өзіндік жұмысты, үш жыл ішінде, жылына бір рет, ұйым басшысымен расталған біліктілікті арттыру нәтижелері туралы белгіленген нысандағы есепті ұсынады.

24. Педагогикалық қызмет мұғалімдерінің курстан кейінгі сүйемелдеу мониторингі өзіндік жұмысты талдау нәтижелері бойынша, оқытушылар ұсынған біліктілікті арттыру нәтижелері туралы есептер бойынша үш жыл ішінде жылына бір рет жүзеге асырады.

25. Мониторинг нәтижелері бойынша біліктілікті арттыру бағдарламасы түзетілуде.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

26. Курс бойынша негізгі әдебиеттер:

1. Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың Мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. ҚР білім және ғылым Министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығына 1-қосымша.

2. Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспары (Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандағы № 636 жарлығы).

3. Зияттық бұзылымдары бар балаларды мектепке дейін тәрбиелеу және оқытудың үлгілік оқу жоспары. Қазақстан Республикасының Білім және ғылым Министрінің 2018 жылғы 29 желтоқсандағы № 2114 бұйрығының 4-қосымшасы.

4. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беру бағдарламалары бойынша білім беру бағдарламаларын және басқаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының лауазымдарын иеленушілерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы білім және ғылым саласындағы мемлекеттік қызметшілер Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 бұйрығы.

5. «Білім беру объектісіне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2017 жылғы 16 тамыздағы № 611 бұйрығы.

6. Мектепке дейінгі ұйым түрлері қызметінің типтік ережесін бекіту туралы Қазақстан республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 27 мамырдағы № 206 бұйрығы.

7. Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жабдықтау нормалары. ҚР БҒМ 2016 жылғы 22 қаңтардағы № 70 бұйрығы.

8. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңы.

9. Айрес, Джин. Ребенок и сенсорная интеграция. Понимание скрытых проблем развития. – М.: Теревинф, 2017; 2. Аутизм и проблемы в сенсорной

10. Аникеева Н. П. Воспитание игрой: кн. Для учителя. – М.: Просвещение, 1987.-144с.- (Психологическая наука – школе).

11. Баряева Л.Б., Логинова Т.В. Я говорю! Упражнения с пиктограммами.- М., 2007.

12. Бардин К.В. Как научить детей учиться. М., 1987.

13. Башина В. М. Аутизм в детстве. - М., 1999.

14. Бородич А.М. Методика развития речи детей. М., 1981
15. Валлон А. Психическое развитие ребенка. М., 1967.
16. Выготский Л.С. Мышление и речь. М., 1999.
17. Детский аутизм: хрестоматия / Сост. Л. М. Шипицына. - СПб., 1997.
18. Джангельдинова З.Б., Баймуханова М.Е., Шевченко Ю.В. Использование альтернативной системы коммуникации в коррекционной работе с детьми с особыми образовательными потребностями в условиях реабилитационного центра и кабинета психолого-педагогической коррекции. Алматы, 2018.
19. Дошкольная педагогика\Под редакцией В. И. Ядэшко и Ф. А. Сохина. - "Просвещение", Москва, 1978.
20. Ерсарина А.К. Психолого-педагогическая реабилитация детей дошкольного возраста с использованием методов сенсомоторной коррекции. Алматы, 2019.
21. Жукова Н.С. Отклонения в развитии детской речи: Учеб. пособие для студентов дефектол. и дошк. факультетов пед. вузов - М.:УНПЦ Энергомаш, 1994.
22. Лубовский В.И. Основные проблемы ранней диагностики и ранней коррекции нарушений развития // Дефектология. 1994. № 1.
23. Лебединская К.С., Никольская О. С. Диагностика раннего детского аутизма. - М., 1991.
24. Лепская Н.И. Язык ребенка: онтогенез речевой коммуникации. М.: РГГУ, 2013
25. Мамайчук И.И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. - СПб., 2001.
26. Пиаже Ж. Речь и мышление ребенка. М.: Педагогика-Пресс, 1994.
27. Специальная педагогика / под ред. Л. В. Марда-хаева, Е. А. Орловой. - М., 2012.
27. Курс бойынша қосымша әдебиеттер:
 1. Запорожец А.В. К вопросу об обучении, воспитании и развитии детей 6-летнего возраста // Советская педагогика. 1973. № 1.
 2. Играют взрослые и дети/ сост. Т.Н. Дорогнова. – М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 2006.
 3. Учимся играя.- М. Школьная Пресса, 2009.
 4. Калашникова М.Б. Возрастная сензитивность у детей с задержкой психического развития. Великий Новгород, 2002.
 5. Лебединский В.В. Нарушения психического развития у детей. М., 1985.
 6. Лейтес Н.С. К вопросу о природных предпосылках дифференциально-психологических свойств // Соотношение биологического и социального в человеке. М., 1975.
 7. Леонтьев А.Н. О социальной природе психики человека // Вопросы философии. 1961. № 1.

8. Морозова С.С. Аутизм: коррекционная работа при тяжелых и осложненных формах : пособие для учителя-дефектолога .- М. : Гуманитар, изд. центр ВЛАДОС, 2007.

9. Нуриева Л.Г. Развитие речи аутичных детей. - М., 2009. 7

10. Осипенко Т.Н. Психоневрологическое развитие дошкольников. М., 1996.

11. Практическая психология образования / Под ред. И.В. Дубровиной. М., 1997.

12. Проблема индивидуальности в онтопсихологии / Под общ. ред. А.А. Крылова, Е.Ф. Рыбалко. СПб., 1993.

13. Семенович А. Нейропсихологическая коррекция в детском возрасте. Метод замещающего онтогенеза. М., 2017

14. Течнер С., Мартинсен Х. Введение в альтернативную и дополнительную коммуникацию. Жесты и графические символы для людей с двигательными и интеллектуальными нарушениями, с расстройствами аутистического спектра. - М., 2017.

15. Эльконин Д. Б. Развитие речи в дошкольном возрасте. М.: Педагогика, 1978

«Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие және дамыту процесін ұйымдастыру» білім беру бағдарламасына
1-қосымша

Күндізгі оқу режиміндегі курстың оқу-тақырыптық жоспары

	Сабақтардың тақырыптары	Лекция	Практ. сабақ	Тренинг	Мастер-класс	ВПЗ	Дөңгелек үстел	Жобаны қорғау	Тест	Барлығы
1	Нормативтік-құқықтық модуль									2
1.1	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен айқындамалары.	2								2
2	Психологиялық-педагогикалық модуль									16
2.1	Зияттық жеткіліксіздігі бар (ПДТ және АК) балалардың психологиялық-педагогикалық мінездемесі	4								4
2.2	Сенсорлық бұзылыстары бар (зағип және нашар еститін, ТҚАБ) балалардың психикалық-дене даму ерекшеліктері	4	2							6
2.3	Эмоциялық-еріктік	2	2							4

	модуль								
2.1	Зияттық жеткіліксіздігі бар (ПДТ және АК) балалардың психологиялық-педагогикалық мінездемесі.							2	4
2.2	Сенсорлық бұзылыстары бар (зағип және нашар еститін, ТҚАБ) балалардың психикалық-дене даму ерекшеліктері.							2	6
2.3	Эмоциялық-еріктік бұзылыстары бар (АСБ, ЗЖАББ) балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы						1	3	4
2.4	Жалпы сөйлеу тілінің дамымауы (ЖСТД) бар балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы.							2	
3	Мазмұндық модуль модуль								40
3.1	Мектепке дейінгі білім берудегі заманауи инновациялық технолгия.							2	2
3.2	Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие және дамыту процесін ұйымдастыру. ТП ҰҒПО оңалту орталығының күндізгі болу топтары жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тәрбиелеу және оқыту ерекшеліктері.						1	3	4
3.3	Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында мүмкіндіктері шектеулі балалардың тілін дамыту.							2	6
3.4	Қарым-қатынастың балама жүйелері. Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен оқу-тәрбие және дамыту жұмысында PECS ғаламдық оқу әдістемесі мен баламалы қарым-қатынас жүйесін пайдалану.						1	3	4
3.5	НУМИКОН әдістемесі. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында НУМИКОН әдістемесін қолдану ерекшелігі.						2	4	8
3.6	Монтессори-педагогика. Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында Монтессори ортасын ұйымдастыру.							2	6
3.7	Баланың педагогпен (тәрбиешімен, логопедпен, арнайы педагогпен) бірлескен қызметке ынталандыру дайындығын арттыру. Мектепке дейінгі балаларда түзету процесінің							1	4
3.8								3	4

	толыққанды қатысушысының белсенді ұстанымын қалыптастыру.								
4	Технологиялық модуль								12
4.1	Мектепке дейінгі балаларда түзету процесінің толыққанды қатысушысының белсенді ұстанымын қалыптастыру.	2			2			4	8
4.2	Бала тұлғасының даму факторы ретіндегі заттық-дамытушы орта.	2						2	4
5	Нұсқалық модуль								2
5.1	Ақпараттық-коммуникативтік технологиялар. Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен АКТ қолдану ерекшеліктері.							2	2
	Барлығы:	16			2		6	48	72

Ескерту: 1 академиялық сағат – 45 минут.

Курстан кейінгі сүйемелдеу

Тыңдаушыларға арналған курстан кейінгі жұмыс кезеңіне арналған өзіндік жұмыс кезеңіне арналған өзіндік жұмыс тақырыптары (1 жыл ішінде).

4.Мектепке дейінгі білім берудегі заманауи инновациялық технологиялар.

5.Күндізгі және қысқа мерзімді толықтыру үшін тақырыпты дамытатын орта.

6.Арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдары жағдайында ұйымдастырылған оқу қызметін жоспарлау (өзіндік білім беру).

3-Қосымша

Курстық іс-шараларға арналған тыңдаушылардың сұраныстарын сұрау

1.Сіз оқыған бағдарламаның мазмұнына көңіліңіз толады ма?

-иә, керісінше,иә-жоқ, жоқ

2.Курстар бойынша оқу –әдістемелік және ақпараттық –анықтамалық материалдармен қамтамасыз ету сізді қанағаттандырады ма?(дәптер, кестенің болуы, кейстер, оқу құраладры)

-иә, керісінше,иә-жоқ, жоқ

3.Ұйымдастыру сапасы мен оқу ортасы қажеттіліктеріңізбен үміттеріңізге сай келеді ме?

-иә, керісінше,иә-жоқ, жоқ

4.Техникалық жабдықтау сізді қанағаттандырады ма?

-иә, керісінше,иә-жоқ, жоқ

5.Сіз тақырыпқа және мұғалімдердің күзiреттiлiгiне қанағаттансыз ба?

-иә, керісінше,иә-жоқ, жоқ

6.Сізді қолданбалы оқыту технологиялары (топтық жұмыс,АКТ қолдану, интерактивті жобалық іс-шаралар және т.б.) қанағаттандырды ма?

-иә, керісінше,иә-жоқ, жоқ

7.Өтілген тәжірибе тауқымы мен мазмұнының маңыздылығының Сіз үшін маңызы бар ма?

-иә, керісінше,иә-жоқ, жоқ

8.Мұғалімдер мен курс тыңдаушылары арасындағы қарым-қатынас стилі сіз үшін қолайлы болды ма?

-иә, керісінше,иә-жоқ, жоқ

9.Үй жайдың эстетикалық, санитарлық гигиеналық жағдайы сіздің талартарыңызға – сәйкес келді ме?

-иә, керісінше,иә-жоқ, жоқ

10.Жалпы курсқа қанағаттануыңызды қалай бағалайсыз?

-қанағаттанарлық,қанағаттанбаған.